

آیا همیشه ثبت اختراع، گزینه خوبی برای صیانت از ایده استارتآپی است؟

ثبت اختراع، امتیاز حق بهره برداری انحصاری از یک نوآوری را برای مدت زمان معینی به مالک آن می دهد. این امتیاز در ازای افشای جزئیات و پرداخت هزینه های مربوطه اعطا می شود. بسیاری از استارتآپ ها به منظور کسب اعتبار، به ثبت ایده های خود در قالب اختراع روی می آورند. در واقع، داشتن اختراعات گمنت شده ای که زمان کافی تا انقضای آنها باقی مانده است، وجوه حقوقی مثبتی را برای سرمایه گذاری، شراکت و خرید و فروش استارتآپ ها فراهم می سازد. اما در کنار این مزایا، معایبی نیز وجود دارد:

(الف) افشای جزئیات باعث می شود تا هر کسی فرصت کپی برداری، الهام گرفتن یا دور زدن اختراع را بدست آورد. این امر، زمینه ساز اقامه دعوی در محاکم قضایی می شود.

(ب) بسیاری از اختراعات، فرصت ورود به بازار را پیدا نمی کنند این در حالی است که هزینه و زمان زیادی صرف آنها شده است.

(ج) پس از انقضای مدت زمان قانونی اختراع، اعتبار آن از بین می رود و هر کسی مجاز به کپی برداری و تقلید از ایده خواهد بود.

نگارنده این نوشتار معتقد است که بدون رعایت کردن اصول اخلاقی، نمی توان به راهکار موثری جهت صیانت از ایده دست یافت. ثبت اختراع، غالبا برای نوآوری هایی که به سهولت قابل کپی برداری و مهندسی معکوس شدن هستند، ضروری می باشد. اما برخی از نوآوری ها ممکن است به صورت فرآیندی باشد که از روی خروجی آن، نتوان به فرآیند مربوطه پی برد. مثلا فرمول نوشیدنی کمپانی کوکا کولا که بیش از یک قرن از کشف آن می گذرد، هرگز به عنوان اختراع ثبت نشد و در تمام طول این مدت کسی نتوانست از راه مهندسی معکوس، به راز آن پی برد. بنابراین، اگر دارای چنین نوآوری هایی هستید و قصد افشای جزئیات آن را ندارید، می توانید رویه کمپانی کوکاکولا را در پیش بگیرید. البته عواقب احتمالی این کار را نیز مد نظر داشته باشید.

موضوع چالش برانگیز، صیانت از ایده های استارتآپی افراد فقیری است که رویه ثبت اختراع را در پیش گرفته اند اما استطاعت مالی پرداخت هزینه های مربوطه را ندارند. این استارتآپ ها، معمولا آسیب پذیر هستند و بایستی با احتیاط بیشتری به بازار ورود کنند تا در

فرصت مناسب نسبت به ثبت نوآوری خود در قالب اختراع، اقدام نمایند. توصیه های زیر مبتنی بر نظر شخصی نگارنده در خصوص این استارتاپ ها است و به هیچ عنوان نمی تواند به عنوان یک راهکار جهان شمول قلمداد شود:

(۱) ابتدا مطالعات دقیقی بر روی نمونه های صنعتی مشابه، اختراعات، مقالات علمی و غیره انجام دهید تا با احتمال زیادی نوین بودن ایده، بر شما محرز شود.

(۲) یک هارد کپی به دستخط خودتان از مستندات نوآوری تهیه کنید و آن را در جای امنی (مانند صندوق امانات بانکی) قرار دهید. بهتر است از کاغذ و خودکار برای مکتوب کردن نوآوری و تشکیل مستندات، استفاده کنید. هارد کپی که بدین شکل تهیه شده است، دارای وجه حقوقی مثبتی در محاکم قضایی است. زیرا اولاً) نگارش آن به دستخط خودتان است. ثانیاً) تاریخ انجام نگارش، به شیوه علمی (قدمت جوهر بر کاغذ) قابل تخمین است.

(۳) پویا باشید و همیشه بخشی هایی از نوآوری را که مستعد کپی برداری و مهندسی معکوس شدن هستند را افشا کنید. از روش های متنوعی برای افشا کردن استفاده کنید. مثلاً می توانید از طریق چاپ مقاله در ژورنال های رایگان، آرشیو کردن مقاله در سایت هایی مانند آرکایو، انتشار ویدئو، معرفی محصول در تلویزیون یا شبکه های اجتماعی و غیره استفاده کنید. با این کار، قابلیت اختراع پذیری نوآوری را برای دیگران از بین می برید در حالیکه این قابلیت به مدت یک سال از زمان افشا، برای شما محفوظ باقی خواهد ماند.

«محتوای این صفحه توسط کپی رایت محافظت می شود.»

«تاریخ آرشیو صفحه : یازدهم فروردین ماه سال یک هزار و سیصد و نود و هشت»

© 2019 [Hadi Delbari](http://www.hadi-delbari.com)

Web repositories:

- <http://www.liberjet.ir>
- <https://www.instagram.com/liberjet>